

Kjeld Hansen, journalist, Tåstrupvej 31, 4672 Klippinge. Tlf. 56522270. Mail: kjeld@baeredygtighed.dk

10. juli 2012

Til

Statens Serum Institut

Overlæge Robert Leo Skov

Artillerivej 5

2300 Købehavn S

Vedr. udtalelse på vegne af SSI til Fødevareministeriets Klagecenter, sagsnr. 15169

Vi har modtaget svar fra SSI af 6. juli d.å. vedrørende dokumentation for Robert Skovs påstande om generel stigmatisering af svineproducenter som konsekvens af offentlighed omkring de MRSA398-inficerede agrovirksomheder.

Vi har også modtaget og læst med interesse den mail fra hygiejnesygeplejerske Tinna Urth, som Robert Skov tilsyneladende bygger sin rådgivning på.

Vi finder ikke, at det er muligt ud fra Robert Skovs og Tinna Urths beskrivelser at opgøre omfanget af stigmatisering og dennes eventuelle sammenhæng med offentliggørelse. Ud fra det fremlagte kan man ikke foretage en fornuftig afvejning af ulemperne for forebyggelse mod stigmatisering over for offentlighedens krav om at vide besked med disse farlige MRSA-virksomheder. Eksemplerne virker løsrevne, udokumenterede og direkte ukorrekte i betydeligt omfang.

Vi skal nedenfor gennemgå disse påstande og modtager gerne eventuelle uddybninger og en egentlig dokumentation, hvis der skulle eksistere en sådan for hvert punkt.

Robert Skov beskriver sine oplevelser på den første gård, hvor man i 2006-2007 fandt MRSA. På hvilken måde har det relation til en evt. offentliggørelse af oplysninger? Undersøgelserne på gården er foretaget tre år før, der overhovedet blev offentliggjort noget om MRSA i Danmark. Den case er i virkeligheden et eksempel på hemmeligholdelse – og ikke offentliggørelse – og er derfor ganske malplaceret i en rådgivning til Fødevareministeriet.

Robert Skov hævder derefter, at flere landmænd ikke har villet lade sig teste af frygt for negative konsekvenser af at blive fundet positive. Da disse undersøgelser hidtil har været holdt hemmelige, kan der intet udsiges om, hvorvidt der er flere, der siger nej, hvis undersøgelserne

blev offentliggjort i form af udpegning af svinefarme, og i hvor stort omfang der vil ske en yderligere afvisning af at blive undersøgt. Der er tale om formodninger og gætteværk, med mindre der eksisterer kontrollerbare undersøgelser af emnet, som ikke er blevet lagt frem.

Der mangler helt grundlæggende oplysninger om, hvor mange af de adspurgte, der har afvist at lade sig undersøge ud af den samlede population, samt undersøgelser af i hvilket omfang dette forhold ville ændre sig, hvis der var større åbenhed om MRSA398-inficerede agrobiindustri end i SerumInstitutets hemmeligholdte undersøgelser.

Robert Skov oplyser videre, at "vi igennem vores daglige arbejde fra tid til anden hører beretninger om stigmatisering også i andre regioner end Region Nordjylland. Det gælder både for personer med MRSA CC398 og personer med andre typer MRSA."

Hvis denne løse påstand ikke kan konkretiseres og dokumenteres – hvor mange gange, hvornår og i hvilket omfang hænger det sammen med offentliggørelse – har den slags formodninger ingen vægt og bør næppe betragtes som seriøs rådgivning.

Endelig skriver Robert Skov, at "videnskabelige arbejder har påvist, at personer med MRSA risikerer at få dårligere behandling af sundhedsvæsenet."

Her er det helt afgørende, at der fremlægges referencer til disse videnskabelige arbejder, og at de dels omhandler MRSA398 og dels danske forhold. Samtidig må det være helt rimeligt at kræve, at der foretages en kompetent vurdering af, hvad disse videnskabelige resultater kan betyde for en eventuel offentliggørelse. Man må gå ud fra, at personer i sundhedsvæsenet får kendskab til eventuelt smittede patienter som led i deres arbejde og ikke fra medierne på grund af offentliggørelse. I den sammenhæng kan det være nærliggende at overveje, om ikke selve hysteriet og især hemmelighedskræmmeriet omkring MRSA398 er med til at øge frykten – også hos plejepersonalet.

Hvad angår hygiejnesygeplejerske Tinna Urths mail, er der flere ukorrekte påstande og løse formodninger, der dels bør trækkes tilbage eller korrigeres, dels bør dokumenteres, hvis hendes udsagn skal tillægges nogen vægt.

Tinna Urth noterer, at "den sidste offentliggørelse på Aabenhedstinget af gårde med MRSA fik det den konkrete effekt, at begge de nordjyske gårde mistede kunder og enkelte ansatte sagde op". Dette er ikke korrekt.

Begge virksomheder, dvs. begge sager, havde allerede været udførligt behandlet i medierne, da Åbenhedstinget offentliggjorde deres virksomhedsadresser. I begge tilfælde havde driftsledelsen hemmeligholdt MRSA-status over for de ansatte – derfor kom de i medierne.

Louise Jensen og Naja Skoven, som medvirkede i P1-radiodokumentaren i efteråret 2010, (og i øvrigt ikke kendte hinanden) havde begge sagt op på de inficerede gårde, inden der overhovedet kom medieomtale af sagerne. Desuden havde fagforeningen 3F allerede

kendskab til de nyeste sager med medarbejdere, der sagde op på gårdene, da DR kontaktede 3F her i foråret 2012. Altså inden den seneste omtale i DR, der bl.a. drejede sig bl.a. om et østeuropæisk ægtepar, hvor konen var gravid.

Det er således usandt, som sagen er fremstillet af Tinna Urth, og det er ganske alvorligt, da netop dette udsagn har vejet tungt for Robert Skovs holdning.

Tinna Urth anfører videre, at hun har talt med "en del svineproducenter, som ikke ønskede at blive undersøgt, fordi de er bange for, at et positivt fund får konsekvenser for gårdens sundhedsattest, og at gården bliver offentliggjort på nettet som i eksemplet fra Aabenhedstinget."

Det er ikke overraskende, hvis enkelt ejere kan tænkes at reagere på denne måde, men påstanden har ingen vægt, med mindre det oplyses, hvor mange drejer det sig om? Og hvor mange siger alligevel ja? Hvad siger de ansatte på gårdene? Vil de heller ikke undersøges? Uden svar på disse helt basale spørgsmål har den slags påstande ikke hjemme i en seriøs rådgivning af en offentlig myndighed.

Tinna Urth påstår videre, at "flere ægtefæller til svineproducenter er blevet moppet på deres arbejdsplads, fx ville kollegaer bla. ikke røre ved telefonen, før svineproducentens ægtefælle havde sprittet telefonen af, og kollegaerne ville i det hele taget ikke sidde ved hende.... Hun var for øvrigt testet negativ!"

Igen en løs og udokumenteret påstand. Hvad forstås der ved flere? Og på hvilken måde hang disse sager sammen med offentliggørelse? Eller var det netop fordi oplysningerne var spredt på anden vis? Eller kan det måske skyldes mangelfuld oplysning fra sundhedspersonalets side?

Tinna Urth skriver også, at "børnehaver ringer og spørger til forholdsregler, når mor eller far arbejder med svin."

Igen en udokumenteret og ikke-kvantificeret påstand. Dertil kommer, at det vel er ganske fint, at institutioner ønsker at kende til forholdsreglerne? Hvor mange har ringet? Og hvilken sammenhæng har denne/disse henvendelser haft med offentliggørelsen eller omtalen generelt?

Tinna Urth nævner i øvrigt selv, at hun desværre ikke har mange eksempler fra livet uden for sygehusmurene, da "svineproducenter er folk af meget få ord" og ikke fortæller om oplevede chikanerier (dette underbygges af, at rigtig mange af de inficerede patienter er udlændinge med meget begrænsede sproglige færdigheder). Imidlertid underbygger denne påstand en opfattelse af, at Tinna Urth netop bygger sine holdninger på udokumenterbare fornemmelser. Hvis dette er tilfældet, bør de selvfølgelig ikke tillægges nogen vægt i denne sammenhæng.

Sammenfattende finder vi det helt afgørende, at der foretages en samlet vurdering af de holdninger, fornemmelser og påstande, som Robert Skov og Tinna Urth har lagt frem, med henblik på at afgøre, hvor mange af de påståede reaktioner der hænger sammen med, at driftsledelsen på agrovirksomhederne og sundhedsmyndighederne i fællesskab har forsøgt at skjule oplysningerne.

Generelt savner vi en klar belysning af, hvorfor disse enkeltstående og udokumenterede eksempler på lidt af hvert fremlægges som generelle erfaringer med en problematisk åbenhed?

Hele udtalelsen virker mere som en udokumenteret troserklæring på, at hemmeligholdelse af oplysninger – både over for offentligheden, ansatte på agrovirksomheder og sundhedspersonale -, er den eneste måde at håndtere en epidemi på. Og at de oplysninger, der så alligevel kommer frem i en sådan hemmelighedsstyret administration, blot taler for mere lukkethed.

Det bør ikke undre, at oplysninger kan virke skræmmende, når de alligevel kommer frem fra en så lukket verden.

Helt basalt bør afvejningen af lukkethed over for åbenhed baseres på dokumentation og viden i stedet for holdninger krydret med fornemmelser og tilfældige oplevelser. Rent bortset fra, at miljøloven ikke levner mulighed for at foretage juridiske afgørelser på dette grundlag. I dag kræves der dokumentation og analyse, når lovkravene skal vurderes.

Det vil være relevant at få besvaret disse spørgsmål i stedet for blot at få forelagt flere af disse løse fornemmelser, og vi skal opfordre Robert Skov og Tinna Urth til at fremlægge en egentlig dokumenteret udtalelse om problemerne med stigmatisering som resultat af hemmeligholdelse i modsætning til åbenhed og oplysning.

Med venlig hilsen

Kjeld Hansen

Nils Mulvad